

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Deel 1

Tekst 1 Hoe autonoom zijn we, wanneer we een deel van ons leven aan technologie ‘uitbesteden’?

1 **maximumscore 1**
(alinea) 9

2 **maximumscore 1**
(alinea) 21

3 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- (Huidige) autonome technieken zijn gevaarlijk. / kunnen (plots) ingrijpende beslissingen over je nemen. / kunnen zich tegen de mensen. (alinea 3) 1
- (Toekomstige) autonome technieken kunnen je leven bepalen. / ontnemen je je eigen keuzemogelijkheid. / kunnen je een ongewenste/niet-passende richting induwen. (alinea 4) 1

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

4 **maximumscore 4**

De kern van een goed antwoord is:

- 1: Autonomie is een illusie. / De mens is (niet autonoom en is) een voorspelbaar algoritme. 1
- 2: Onze autonomie is ons afgepakt. / Je moet de maatschappij de rug toekeren om (weer) autonoom te kunnen zijn. 1
- 3: Deze visies reduceren autonomie tot een keuze tussen naïviteit en a-socialiteit. / Deze visies onderzoeken niet de verhouding tussen techniek en autonomie. 1
- 4: Bij de betekenis/definitie van autonomie gaat het (vooral) om de verhouding tot de buitenwereld (waarin autonomie tot stand komt). 1

Maximumlengte van het antwoord: 60 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Leg je niet neer bij wat algoritmes je voorschrijven. / bij wat technologie je voorschrijft. / Leef niet volgens algoritmes/technologie. / Blijf zelf (kritisch) nadenken.	
	<i>Beoordeel de spelling.</i>	
6	maximumscore 2	
	• 2	1
	• 4	1
7	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• We worden ongevoelig voor de macht die we wel hebben. / We gaan (ten onrechte) geloven dat we geen macht hebben. / We worden apathisch (voor de gebeurtenissen om ons heen).	1
	• Dit is altijd in het voordeel van de status quo / van de big tech / van degenen die de macht bezitten. / Daardoor vervliegt autonomie vanzelf.	1
	<i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	
8	B	1
9	maximumscore 2	
	1 tweede les	
	2 eerste les	
	3 tweede les	
	4 derde les	
	indien vier elementen juist	2
	indien drie of twee elementen juist	1
	indien minder dan twee elementen juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • 1: (want) hij kan zelfstandig handelen / beslissingen nemen • 2: (want) hij onderhoudt geen relatie met de wereld / hij houdt geen rekening met zijn omgeving Niet goed: 1: (want) hij rijdt vanuit zichzelf / vertrouwt op zichzelf 2: (want) hij vormt een gevaar (voor zijn omgeving) <i>Beoordeel de spelling.</i>	1 1
11	maximumscore 1 “Dat vraagt om ouderwetse zaken als zelfonderzoek, innerlijkheid en dialoog.” (regels 284-286) <i>Beoordeel de spelling.</i>	
12	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • Je ontdekt wat je mist. / waarnaar je verlangt. / Je leert begrijpen waarom autonomie belangrijk is. • Je ontdekt wat je aan deze beperking/begrenzing kunt veranderen. <i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i> <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	1 1
13	A	1
14	C	2
15	B	2
16	C	1
17	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Sta steviger in je schoenen ten opzichte van (autonome) technologie. / Laat (autonome) technologie je leven niet bepalen. / Behoud zeggenschap over je eigen autonomie. / Denk (kritisch) na over de manier waarop (autonome) technologie je leven verandert. <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Onderzoek / Denk na over de manier waarop technologie je beslissingen beïnvloedt. 1
- Voorkom dat technologie doorslaggevend wordt (in je beslissingen). 1

Beoordeel de spelling.

19 D 1

Deel 2

Roddelen is een goede zaak!

20 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- Door roddelen ontstaan relaties/bondjes. / Je laat zien bij wie je wilt horen.
- Roddelen is informeel/vertrouwelijk.
- Roddelen gebeurt vaak. / kost veel tijd.
- Door roddelen kom je (fysiek) dicht bij anderen.

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

21 D 1

22 maximumscore 1

twee van de volgende:

- “constructief roddelen” (regel 11)
- “het in vertrouwen uiten van je onderbuikgevoelens” (regel 15)
- “emotioneel ontladen” (regel 16)
- “vocaal vlooien” (regel 22)

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Je kunt je onderbuikgevoelens in vertrouwen uiten. / Je kunt je emotioneel ontladen. 1
- Er ontstaan bondjes/sociale verbindingen. 1
- Je leert kritiek te geven en te ontvangen. / je eigen kaders te vormen. / je opvattingen te toetsen. / te bepalen wat jij belangrijk vindt. 1

Beoordeel de spelling.

24 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- De auteur is anoniem. / De expertise van de auteur is onbekend.
- De auteur haalt geen deskundigen/onderzoek aan.
- De auteur geeft een persoonlijke mening.
- De auteur is niet zeker van zijn zaak. / zegt “denk ik”.
- Er wordt (ongefundeerd/overhaast) gegeneraliseerd over vrouwen.

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling en grammatica.

25 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

een van de volgende:

- In bron 2 staat de vraag centraal waarom vooral vrouwen roddelen.
- In bron 2 worden (in strikte zin) geen voordelen van roddelen besproken.
- In bron 2 worden (in strikte zin) alleen verklaringen voor roddelen besproken.
- In bron 2 wordt slechts een zeer beperkt beeld van roddelen gegeven.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 3

voordeel in bron 3	overeenkomstig voordeel in bron 1 of bron 4
1a “(helpt ons te) bepalen hoe we ‘volgens de norm’ kunnen handelen” (regels 3-4)	1b “(het kan je helpen) je eigen kaders te vormen” (regel 38, bron 1)
2a <al gegeven> “versterkt roddelen de band tussen gesprekspartners” (regel 5)	2b “maak je met een beetje geroddel (goede) vrienden” (regel 12, bron 4) of “zorgen voor hechte banden(, zelfs vriendschappen)” (regels 13-14, bron 4)
3a “(is roddelen een uitstekende) manier om berichten te verspreiden” (regels 7-8) / “(zijn roddels een manier om waardevolle) informatie in een groot netwerk te verspreiden” (regels 9-10)	3b “(doordat we) informatie over slecht gedrag van anderen delen (en zo onze medemens waarschuwen voor dwazen)” (regels 3-4, bron 4)

indien vijf elementen juist	3
indien vier elementen juist	2
indien drie elementen juist	1
indien minder dan drie elementen juist	0

Beoordeel de spelling.

27 maximumscore 1

“Ook is roddelen een uitstekende manier om berichten te verspreiden.”
(regels 7-8)

of

“Volgens evolutionair psycholoog Robin Dunbar zijn roddels een manier om waardevolle informatie in een groot netwerk te verspreiden – een groter netwerk dan we zelf helemaal in de gaten kunnen houden.”
(regels 8-11)

Niet goed:

“Het is een hulpmiddel om onze sociale wereld te begrijpen: horen vertellen over goed en slecht gedrag helpt ons te bepalen hoe we ‘volgens de norm’ kunnen handelen.” (regels 2-4)

Beoordeel de spelling.

28 C

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 3

(bron) 1: d, e

(bron) 2, (reactie) 1: b

(bron) 2, (reactie) 2: d

(bron) 3: c, d, e

(bron) 4: a, d

indien negen elementen juist 3

indien acht of zeven elementen juist 2

indien zes, vijf of vier elementen juist 1

indien minder dan vier elementen juist 0

30 maximumscore 3

1 niet

2 wel

3 wel

4 niet

5 niet

6 niet

indien zes elementen juist 3

indien vijf of vier elementen juist 2

indien drie elementen juist 1

indien minder dan drie elementen juist 0

Deel 3

Tekst 2 Het mag wel wat strenger

31 maximumscore 2

drie van de volgende:

- “(zal) meteen (opmerken)” (regels 15-16)
- “(Ja,) beste taalgebruiker” (regels 18-19)
- “(dat komt) al eeuwenlang (voor)” (regels 19-20)
- “(dus mag het ook meervoud zijn,) hoor” (regels 27-28)

indien drie elementen juist 2

indien twee elementen juist 1

indien minder dan twee elementen juist 0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Een (nieuwe) vorm is regelmatig (dan de oude vorm). / ligt in de lijn der verwachtingen.
- Een (nieuwe) vorm komt allang voor.
- Een (nieuwe) vorm is grammaticaal (juist).

indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

*Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- (1a) terecht
- (1b) (want) taalnormen zijn niet in steen gebeiteld. / je kunt niet voor eeuwig vasthouden aan een norm (die geen basis heeft in het werkelijke taalgebruik).
- (2a) onterecht
- (2b) (want) van tolerantie leer je niets. / tolerantie is vanuit didactisch oogpunt onwenselijk.

indien de antwoorden bij 1a en 1b beide juist	1
indien de antwoorden bij 2a en 2b beide juist	1

Beoordeel de spelling.

34 A 1

35 C 1

36 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Taalkundigen/Taaladviseurs moeten de strenge/ouderwetse norm afkeuren/tegenspreken. / moeten streng zijn tegenover ouderwets taalgebruik. / moeten niet alles goedkeuren. 1
- Er kan (daardoor) cognitieve frictie bij leerlingen ontstaan. / Leerlingen moeten (daardoor) argumenten zoeken voor of tegen taalregels. 1

*Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

Vraag	Antwoord	Scores
37	maximumscore 2 • 1 • 3	1 1
38	C	2
39	maximumscore 2 1 niet 2 wel 3 wel 4 niet	
	indien vier elementen juist	2
	indien drie elementen juist	1
	indien minder dan drie elementen juist	0

Incorrect taalgebruik

40 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

tekst 1	Miriam Rasch, Follow the Money, 30 maart 2022
afbeelding 1	Hein de Kort/ComicHouse.nl, Het Financieele Dagblad, 18 januari 2019. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via images.fد.nl/zzYfEghG71-ipW8NCAPzRZdIuXo.jpg
tekstfragment 1	twitter.com/ABNAMRO/status/1197256253090783232
afbeelding sarcasm	fdegyves, 'Sarcameter Sarcasm GIF'. Tenor.com. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via tenor.com/nl/view/sarcameter-sarcasm-meter-sarcastic-gif-14555952
bron 1	Anne Wijn, Trouw, 8 mei 2018
bron 2	startpagina.nl. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via startpagina.nl/v/gezondheid/vraag/31818/roddelen-vrouwen/
bron 3	Else Boer, De Standaard, 17 november 2022
bron 4	redactie Cultuur & Reizen, Harper's Bazaar, 26 september 2017. Geraadpleegd op 16 augustus 2023 via harpersbazaar.com/nl/cultuur-reizen/a423/zes-redenen-waarom-roddelen-goed-is/
tekst 2	Peter-Arno Coppen, Levende Talen Magazine 2022 (109) nr. 6